

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Un congres biblic românesc.

De Dr. N. Bălan.

(Urmare)

Aceste motive, cred eu, sunt destul de serioase, ca să nu ne luăm orbiș după exemplul protestanților. Dar și în sine e lucru evident, că numai punând poporul în situația ca să înțeleagă bine ef. Scriptură, îi va fi de folos cetirea ei. Din cauza aceasta găsem că trebuie pregătit terenul din bună vreme și prin alte măsuri, pe cari voi să le indic pe scurt în cele următoare.

Intre aceste măsuri înșir la locul prim un mai intensiv studiu al sf. Scripturi în seminarii, ca viitorii preoți, cari vor avea să explice poporului cuvântul lui Dumnezeu, să fie „tari în Scripturi”. Nu am în vedere un studiu făcut cu un mare aparat de erudiție și care s'ar pierde în tot felul de amănunte referitoare la critica textului, la arheologia biblică etc., ci mă gândesc la un astfel de studiu biblic, care ar imprieteni pe ceice l-ar face cu sf. Scriptură, li-ar câștiga dragostea de a se ocupa mereu cu ea, i-ar face să pătrundă adânc în gândirile ei mari cari le vor influența și mintea și inima și voința, înlăntuindu-le sufletul pentru viața lor întreagă de adevărul dumnezeesc, ai cărui propovăduitori plini de convingere și însuflețire vor avea să fie. Nouă ne trebuie un studiu biblic în vederea activității pastorale a preoțimii și din care să răsără roade ale vieții creștinești în popor. Nu vreau să zic că astăzi nu s'ar face bine studiu biblic în seminariile noastre, ci ceace susțin eu e că, în vederea răspândirii Bibliei în popor, trebuie să i se dea studiului biblic o importanță mai mare decum o are astăzi în programele seminariilor noastre.

Această măsură i-ar da preoțimii noastre putința să înșoțea cu cuvintele Scripturii cu tâlcul viu al predicii pe înțelesul tuturor; pentru că atunci, când se va fi răspân-

dit Biblia în păturile largi ale poporului, neaferat trebuie să capete glas amvoanele. Predica va trebui să învețe poporul cum să cetească și să înțeleagă Scriptura. Cum vor face însă acest lucru acei predicatori, cari n'au urmat îndemnul Mântuitorului: „Ispitiți Scripturile?” (Ioan 5, 39). Eu nu cunosc un mijloc mai eficace pentru a introduce în măsură mai mare și a înviora predica în biserica noastră, decât o adâncire a preotului în studii sf. Scripturi. Fără de această pregătire înzadar se dau preoților noștri porunci să predice, căci nu vor predica, ori și dacă vor predica, predica lor va fi lipsită de viață. Fericitul Augustin zice într'un loc din scrierile sale că „predicatorul va cuvânta cu atât mai înțelept ori mai puțin înțelept, cu cât mai mult ori mai puțin progres a făcut în sfințele Scripturi”.¹ Cei puținele predici cari se publică la noi și vă veți convinge, că anemia de care pățimesc provine mai ales din lipsa unui intim contact sufletesc al predicatorilor cu adevărul viu al Bibliei. Le lipsește acel element religios plin de putere și viață, care deschide inimile ascultătorilor și le cucerește. În schimb, veți găsi un moralism sarbăd și monoton, care n'are puterea să pună în mișcare inimile și să întărească voințele, ci mai curând îndârjește pe ascultători și îi predispuce chiar împotriva predicatorului care, văzând rezultatele contrare intențiilor sale de altfel nobile, își pierde zelul de a mai predica. La astfel de predicatori se potrivesc cuvintele Mântuitorului: „Rătăciți, neștiind scrip-turile, nici puterea lui Dumnezeu”. (Mat. 22, 29).

Prin urmare: înainte de ce s'ar da Biblia în mâinile poporului, trebuie să o introducem în mai mare măsură de cum este astăzi, începând chiar din seminare, în cercul celor mai de căpetenie îndeletnicirii spirituale ale preoțimii noastre. Iși

¹ De doctrina christiana, c. V, cap. 5.

poate închipui ori-cine, ce foloase ar rezulta de aici pentru cultura religioasă-morală a preoțimii și, prin ea, pentru popor.

Dar pe lângă predică, preotului îi stau la îndemână și alte mijloace și ocaziuni pentru a răspândi în popor cunoștința și înțelegerea dreaptă a sfințelor Scripturi. Nu numai pentru timpul când va fi pătruns Biblia în păturile largi ale poporului, ci și astăzi ar fi de cel mai mare folos ca să se introducă și la noi șezători sau cetiri biblice, după felul așanumitelor „Bibelstunden”, cari la protestanți există de mult. La noi asemenea cetiri biblice cu poporul n'ar fi o imitație după protestanți, de vremece e știut că mulți dintre preoții noștri cei bătrâni aveau bunul obicei să cetească poporului din cărțile sfinte, un obicei care de altcum se practica și în biserica veche creștină. N'ar trebui decât ca acest obicei să se generalizeze și să se practice sistematic.

Nu găsem destule cuvinte ca să recomand acest mijloc de educație religioasă-morală a poporului cu toată căldura și stăruința, fiindcă mi-am câștigat însu-mi, pe urma unei încercări făcute, o puternică convingere despre eficacitatea lui. Petrecând într'una din iernile trecute mai mult timp în satul meu natal, am ținut o serie întreagă de asemenea cetiri sau șezători biblice cu poporul. Procedura pe care am observat-o cu acea ocaziune a fost următoarea: Uneori luam anumite părți din sf. Scriptură (d. ex. 1-2 capitole), pe cari le ceteam foarte răspicat și la înțele, iar unde simțeam trebuința, le înșoțeam și de scurte explicări, scoțând la iveală ideile religioase morale din ele și făcând aplicări practice la referințele ascultătorilor. Aceste explicări aveau deci forma unor omilii mai libere, căci din când în când făcând pauze, lăsam și pe ascultători să-și facă reflexiile lor asupra celor auzite. Aceste reflexii au fost aproape totdeauna

foarte interesante și eu le luam în considerare în continuarea destășurării ideilor; ele aveau darul să trezească și mai mult interesul ascultătorilor. Alteori alegeam din întreaga Scriptură texte cari se referese la aceeș chestiune, de ex. la rugăciune, jurământ, sudalme etc., și le întrețeseam la loc potrivit în șirul ideilor ce le desvoltam. În aceste cazuri explicările mele luau forma unor cuvântări mai sistematice, iar discuțiile libere cu ascultătorii le făceam la sfârșit. Câte-odată îmi indicau înșiși ascultătorii despre ce să le vorbesc. Așa, spre pildă, într'o seară înainte de Anul nou i-am găsit discutând împreună despre servitori, despre greutatea de a găsi astăzi servitori buni, pe când mai înainte se găseau mai ușor și slugeau la stăpâni cu anii etc. Eu nu le-am întrerupt discuția, ci — deși îmi propusesem să vorbesc despre alt obiect — am intrat și eu în discuție, am deschis imediat sf. Scriptură la epistola ap. Pavel către Efeseni c. 6. v. 5-10 și către Coloseni c. 3, v. 22 — c. 4 v. 2 și în legătură cu învățăturile cuprinse aici am făcut aplicări cu privire la datorințele morale dintre stăpâni și slugi. Uneori făceau înșiși ascultătorii, pe baza ideilor desfășurate de mine, aplicarea practică în legătură cu vre-o întâmplare reală a vre-unuia dintre dânșii. Când cel cu pricina era de față și vedeam că nu se simte de loc jignit fiindcă i s'a pus cazul în discuție, ba lua însuș parte la vorbă, eu grijeam să nu se spună nimic ce l-ar fi putut ofența. Rezultatul unor asemenea discuții a fost uneori peste așteptări. Așa, odată mi-a reușit să opresc un proces de divorț în curs, împiedicând pe cei împričinați, altă dată am obținut alte rezultate.

Dar văd că am prea intrat în amănunte. Acestea le-am amintit numai ca să arăt ce folos mare poate să rezulte din șezătorile sau cetirile biblice, practicate cu priceperea necesară. Eu îndrăznesc să susțin, că

FOIȘOARĂ.

Românii din America

de preotul I. Podea.

(Urmare)

Despre organizația bisericească din Canada, și peste tot despre biserica Românilor bucovineni și moldoveni, nu pot spune, decât că e foarte la început, și acest început e mizerabil. În unele biserici slujesc preoți ruteni, iar la altele și-au aflat sălașiu niște călugări vagabonzi, cari comit toate păcatele pe cari mintea omenească nici nu și-le poate închipui. Un călugăr cu numele Irimie Delea, sau Zdrelea, s'a lipit și de biserica noastră din Newark O., a colectat în toate părțile Americii în numele acestei biserici, apoi a fugit cu banii în Canada, unde și-a cumpărat pământ, și de unde a trimis o scrisoare pretinilor săi din Moldova, în care între altele se spuneau și următoarele: „Puteți veni aicea, că sunt mulți români și puteți trăi bine. Radeți-vă barba, aruncați reverenda la o parte și vă îmbrăcați civili. De documente nu aveți lipsă. Vă fac eu dacă ajungeți aicea, numai să aduceți hâr-

tie de acasă, că aicea este hârtie, dar să cunoaște că e din America. Pe drum să nu spuneți nimăru că unde mergeți, până nu veniți la mine să vă dau documentele.”*)

Un alt călugăr cu numele Iliescu s'a căsătorit cu servitoarea sa și după ce a fost suspendat de forul competent și alungat din parohie, a pornit la cerșite printre credincioșii noștri ardeleni. Se oprește în fiecare oraș câte o săptămână două, sub pretext că înființează parohie și zidește biserică, colectează bani, apoi își perde urma

„Ieroschimonahul Nica”, iarși din Moldova, și-a câștigat prietini între cărciumarii noștri din Garry Ind. și a făcut multe posne în biserica noastră de acolo, iar alții înșală cu „lemn din crucea lui Cristos”, „cuie din crucea lui Cristos” și „mușchiu de pe mormântul lui Cristos”, — pe cine le vine la mână. Americanii își bat joc de ei și de bisericile noastre, iar adevărații preoți ai noștri poartă rușinea și nu se pot apăra contra lor, pentru că în America e libertate, și face fiește care ce'l taie capul.

Dacă ne întrebăm acum, că oare de

*) Scrisoarea se păstrează la V. E. Moldovan, redactorul ziarului „Românul” din Cleveland O.

ce a trebuit să aibă organizația noastră bisericească un început atât de mohorât, nu putem răspunde altceva, decât că cei chemați nu au dat destulă atențiune organizației începute, iar America, cu libertatea ei prea mare, din mulți credincioși buni a făcut niște limbuți și semidocti primejdioși, cari împedecă lucrurile bune și se bucură de rău.

Dacă e dar, ca organizația începută să se continue, în primul rând Moldova să-și recheme bărboși analfabeți, falsificatori de documente și negustori de lucruri sfinte, și să trimită în locul lor preoți vrednici, preoți aleși, preoți cu carte, predicatori, iar nu bosconari și vrăjtori.

Blajul să scoată de sub mâna noilor stăpâni bisericile și preoțimea, și împreună cu Sibiuul să se îngrijască, ca pe cale diplomatică să-și asigure dreptul de a dispune în cele bisericești asupra credincioșilor noștri, și să se recunoască de către forul suprem al Statelor unite reprezentanții lor, fie oricine ar fi. Astfel apoi ar avea și organizația noastră un caracter mai serios, și ne-am putea prezenta înaintea Americanilor ca un element de ordine, nu ca o turmă împrăștiată.

Că o organizație serioasă ar aduce cu sine o pierdere națională, contribuind la încetățânirea credincioșilor noștri, este numai o temere nemotivată. Fiind credincioșii noștri espusi multelor curente socialiste, antibisericești, și mai cu samă propagandei baptiste, o organizație cât mai serioasă e tocmai în favorul bisericii și neamului nostru, de oarece numai prin biserică se poate micșora influența acestor curente și se pot ținea credincioșii noștri în legea și credința în care s'au născut. În acele orașe, unde avem biserici și preoți, abia sunt câțiva socialiști și baptiști, unde nu, miile de credincioși sunt pierduți pentru totdeauna. În Cincinnati O. este biserică baptistă-românească și în curând se vor zidi și în alte locuri, iar Români noștri din statul Wisconsin sunt toți socialiști.

Și ca să scot mai bine la iveală necesitatea organizației noastre bisericești, înțreb, de ce poartă atâta grije de bisericile din America alte popoare și alte țări din Europa? Rusia doar nu are lipsă de brațe muncitoare ca și noi? Slovacia și Rutenii din Ungaria nu sunt în aceeași poziție ca și noi? Și totuși Rusia jertfește an de an sume colosale, are un arhiepiscop, proto-

prin ele se pot obține rezultate morale mai mari chiar decât prin predică; căci predica o ascultă poporul nostru în multe părți — ca să zic așa — cu oficialitatea cu care azistă și la sf. liturghie; pe când cuvintele Scripturii, cetite la înțeles și însoțite de explicații pline de viață și spontaneitate, au darul de a pătrunde mai ușor la inimile ascultătorilor. Ar fi foarte bine ca viitoarele conferințe preoțești să se ocupe serios de această chestiune importantă.

O altă chestiune importantă, tot în legătură cu răspândirea Bibliei în popor, e introducerea ei în școală. Alte confesiuni au de mult așanumita „Biblie pentru școală” (Schulbibel), a sosit timpul să ni-o procurăm și noi, alcătuindu-o după modelul celor străine și în conformitate cu trebuințele noastre speciale. Aceasta e calea cea adevărată pentru introducerea Bibliei în popor, când adică l-ai împrietenit încă de pe băncile școlii cu cetirea și cu cuprinsul ei. Poporul astfel pregătit încă din timpul școlii, va înțelege ușor predica și cuvintele Scripturii, când i se va pune în mână o ediție mai completă a ei. Introducerea Bibliei în școală va avea o influență binefăcătoare asupra întregului spirit al instrucției școlare, căci va răspândi în școală acea atmosferă morală curată și edificatoare, care transpiră din fiecare cuvânt al Scripturii. Prin aceasta s'ar repara pe viitor, măcar în parte, urmările formalismului sec, care stăpânește în măsură păgubitoare școlile noastre și nu lasă să se desvolte în sufletele copiilor tocmai acele puteri și însușiri morale, cari sunt mai prețioase pentru formarea caracterului și mai necesare în viață.

Cu elevii școlilor medii, reale, comerciale etc., într-un cât nu se țin astăzi, ar fi de dorit să se introducă ore anume pentru cetirea sf. Scripturii sub conducerea catehetilor. La Nemți se țin cu bun rezultat așa numitele „Bibelkränzchen” cu tinerimea școlilor medii. Cred că nici la noi n'ar întâmpina opoziție introducerea lor; începutul s'ar putea face în școlile noastre cu caracter confesional. În acest chip am deprinde pe viitorii noștri intelectuali cu cetirea sf. Scripturii, o deprindere de care astăzi, afară de rarissime excepții laudabile, sunt cu totul străini. Astăzi se cetește în clasa intelectualilor noștri, nu cât ar trebui să se cetească, dar totuși suntem în progres în privința aceasta. Se consideră ca un lucru rușinos, ca un intelectual, care se respectă, să nu cunoască măcar scrierile mai de

seamă din literatura noastră. E bine că a pătruns acest chip de a judeca, dar nu e oare mai rușinos pentru un om cu pretenții de cultură, ca să fie cu desăvârșire neorientat asupra cărții cărților și să nu o fi cetit nici măcar odată în viața sa? Când mentalitatea intelectualilor noștri se va fi schimbat și în această direcție, atunci vom putea zice, că educația lor morală, adevărata lor cultură, e în creștere pe calea cea bună.

În șirul măsurilor de cari am vorbit în vederea răspândirii Bibliei în popor, nu vdesc să las neamintită ideea înființării unei reviste religioase pentru popor. În programul unei asemenea reviste, explicarea sf. Scripturii ar trebui să aibă neapărat un loc de frunte. N'ar fi lucru tocmai greu să se publice o astfel de revistă cu concursul acelor preoți dela sate, cari cunosc nevoile poporului și au darul de a scrie pe înțelesul lui. Dacă ar apărea la București, s'ar putea reproduce număr de număr în vre-o tipografie dela noi într-o a doua ediție, augmentată cu articole și știri potrivite cu referințele țărânilor noastre. Dat fiind interesul țărânului nostru pentru chestiunile religioase, o astfel de revistă, mai ales când ar fi făcută cu pricepere, și-ar câștiga în scurt timp, prin propagandă ce ar face-o preoțimea pentru ea, un număr considerabil de cetitori. (Va urma.)

Din protopresbiterate.

Sinodul protopresb. al tractului Lupșa.

(Fine.)

Cuprinzătorul cuvânt este întimpinat cu: Să trăiască! Se alege notar adhoc Nicolae Lazar și se procede la verificarea deputaților sinodali, pe baza raportului prezentat de protopop. Afară de deputatul din ceroul VI, asupra căruia a intrat protest, toți ceilalți deputați se verifică. De față sunt 18 membri sinodali, absenți 6. Prezidentul constată, că sinodul este capabil a aduce decise valide, fiind, cu excepția unuia, verificați toți deputații și majoritatea absolută de față. De aceea sinodul se constituie definitiv, alegând notar tot pe Nicolae Lazar, iar bărbăți de încredere pe deputații A. Boeriu și Vasile Bumbuț, cari primesc autorizarea a verifica și protocolul ședinței.

Causa deputatului neverificat din ceroul VI, se predă protopopului pentru a întregi cercetarea, introdusă deja și a raporta sinodului proxim, eseriind — încât ceroul ar deveni vacant prin abdicare, — a'egere nouă și întregind și acest cerou cu deputat până la sinodul din anul viitor.

Constatănd sinodul, că din unele comune tractuale nu s'au trimis în regulă protocoalele la scrutiniul ce s'a ținut în 19 Ienuarie, a încredințat protopresbiterul a trage la răspundere oficiile parohiale din Brăzești, Lătureni, Mogoș-Mământigani,

presbiteri și o mulțime de preoți și biserici, al căror număr crește mereu, iar Slovaci și Rutenii își concentrează în America toată puterea, pentru că biserica lor de acolo e cea mai puternică școală națională, din care lipsește pandurul și în care dreptul de a vorbi și a învăța este liber. Rusia știe, că jertfind, cetățenii săi nu se întorc de acolo pistriți în lege și credință; iar Slovaci sunt convingși, că lipsa de biserică în America ar însemna cea mai mare pierdere națională. Preoții slovaci din America trimit acasă un element plin de sănătate și de dorul de a lupta pentru apărarea a tot ce e slovăcesc, pe când ai noștri vin bolnavi, și trupește și sufletește.

Biserica în America însemnă cu mult mai mult decât își închipuie omul, care nu o cunoaște. În o biserică din America preotul slovac predică despre cinstea muncii și agoniselei, despre datorințele față de familiile rămase acasă, despre datorințele față de neam și colțul acela de pământ, pe care îl numesc „țara noastră”.

Bisericile nu leagă deci pe Slovaci de America, ci din contră, îi fac muncitori buni, îi învață a cruța, și mai pesul de toate le dă o armă cu care să lupte după întoarcerea în „țara lor”. În lipsă de bi-

serici și preoți, spună cineva, cine îngrăjește de credincioșii noștri? Jidanii, cari îi despoaie, îi desgustă de casă, de masă, îi fac socialiști și baptiști, smulgându-i astfel și dela sinul bisericii, lângă care s'au adunbrît până la nenorocita zi în care s'au hotărât să plece în țara dollarilor.

Iată dar, că o organizație sănătoasă în America nu numai că nu e în dauna bisericii și neamului nostru, ci e chiar de lipsă, dacă vrem ca fiii acestui neam să rămână și să se întoarcă cel puțin așa cum au fost la plecare.

Că emigrarea ar înceta vre-odată, și că bisericile noastre ar rămânea pustii, încă nu e de temut. Țara noastră a cercat în timpul din urmă, ca prin asprimea legii să țină acasă pe cel mai bun element de muncă, pe junii, cari stau sub îndatoririle militare, iar rezultatul este, că emigrează tot mai mulți, căci fug fără pas-poarte. Emigrarea nu va înceta nici atunci, când domni ar croi pentru fiecare cetățean o lege, și vor pune pentru paza fiecăruia un pandur. Emigrarea va înceta numai atunci, când va fi și în țara noastră cel puțin așa cum e în America, sau când America își va închide porțile înaintea Europeanilor. Aceasta însă nu va fi în curând. Statele Unite încă

Sălciova de-sus și Vinț, ca unele ce nu au satisfăcut datorinței oficiale.

Președintele prezintă: a) Raportul despre starea tractului Lupșa la finea anului 1911, b) Raportul aceluiaș despre executarea unor mandate din anul trecut, c) Raportul comitetului protopresbiteral despre activitatea sa în 1911, d) Raportul bibliotecariului pe 1911, e) Raționamentul protopresbiteratului pe 1911 și f) Raportul și lista de repartitie pe 1912

Rapoartele de sub a, b, d, se predau comisiunii din care fac parte: Vasile Șpan, Iosif Panța și Diomid Bedeleș, iar cele de sub c, e, f, comisiunii, în care se aleg: Nistor Maneiu, Leonte Canja și Ioan Popuța. Cu aceste ședințe de suspende și se redeschide numai fiind terminată censurarea actelor predate comisiunilor.

Raportul comitetului, raționamentul pro 1911 și bugetul și lista de repartitie — la propunerea referentului L. Canja — se aprobă fără multă dezbateră. Chestia mai grea a format-o și astădată reparatul caselor protopoești. De mai mulți ani se perondează prin comitet și sinod. La finalizare n'a ajuns și pare a nu s'ajunge în curând, lipsind mijloacele materiale.

Raportul bibliotecii, la propunerea ref. Vasile Șpan, s'a luat la cunoștință, fără dezbateră, însă regretând faptul, că preoțimea și învățătorimea nu prea se înșaflește față de bibliotecă. Numărul cetitorilor și în acest an a fost atât de mic, că dându-l publicității, mult s'ar mira lumea mare, cum poate să fie, că din 50 membri ai bibliotecii nici 2% nu scot cărți și nu ceteș. Au poate bibliotecii proprii, ori private? Se poate. Nu sunt chemat a judeca pe nime. Președintele militează totuși par'că pe lângă adevărul, că numai puțini preoți și învățători își bat capul cu perfecționare. Grosul trăește din fărmiturile adunate pe băncile școlilor.

Era vorba și de o școală de cantori, care s'ar înființa aici în centru. Ideea s'a lăsat în grija comitetului, lipsind mijloacele a o realiza. Poate va mai dormita multă vreme, până să se cheme la viață, dacă se va putea chema când-va.

Discuție mai lungă, putem zice, s'aprigă s'a încins în jurul raportului general al protopresbiterului. Acest raport conține multe date, cari îmbrățișează toată viața bisericească, religioasă, culturală și economică a tractului. A le eshauria pe toate recere timp, nu două trei ore, cât durează un sinod protopoes. De aceea din conglomeratul chestiilor, sinodul — la propunerea comisiunii prin referentul V. Șpan s'a ocupat numai cu câteva chestii. A primit mulțumită donatorilor, cari au de an sunt tot mai numeroși prin parohii. Și-a exprimat părerea de bine față de mișcarea generală din tract de a chivernisi bine averile bisericești, a spori fondurile și fundațiile din parohii. Mișcarea în timpul din urmă a luat proporții din ce în ce mai mari. Abia vre-o parohie ori două să fie în tract, care are un singur fond. Cele mai multe au câte 3—4—6 fonduri. Și picurii mereu se înmulțesc.

S'au luat măsuri pentru cultivarea mai intensivă a grădiniilor școlare, cercetarea mai regulată a școlii ș. a. Poporul din tract în totalitate este agricultor, pomicultor. Și e mare rușine, că grădina școlară cultivată după toată forma aproape nu există, că poporul rămâne neorientat chiar în ramul principal de ocupație.

Un caz celebru școlar a preocupat sinodul. În comuna Baru de vre-o 10—12

ani nu mai avem școală regulată, numai parohul și cantorul prevede instruirea copiilor în cetit-seris, cum pot. Atunci — adică cu 10—12 ani înainte de asta — statul nu a mai permis a ține școală în un edificiu vechiu și destul de sărăcăcios al biseriei. A decretat școala de școală comunală, mai apoi de stat. Nici una însă n'a înființat-o nici până azi. De ce? Na cercetăz causele. Destul, că copiii de erau lăsați a învăța în școala, care o poate susține comuna (mică, abia are 364 suflete), s'ar fi ales cu ceva. Așa de zăce și atâța ani cresc copiii în întunec. Incercări s'au făcut ele de multe ori a avea școala noastră, însă fără rezultat, căci ministrul nu ni-a mai dat ajutor. Sinodul a zis acum: Vener. Consistor Arhid. să roșge pe dl ministru din nou a ne permite ținerea instrucției în edificiul cel poate comuna avea, votând și ajutorul de stat, ca să putem avea și învățător ordinar. Dacă însă nu permite instrucție în școala noastră, să ridice grabnic școală de stat, ca să nu mai fie lipsiți copiii de școală și în al doilea deceniu.

Aceasta este singura comună fără școală în acest tract. În restul comunelor avem și școale, și (cu excepția alor 4) sunt asigurate și salariile măsurat legii apponyiane.

În legătură cu acea parte a raportului, unde se arată moralitatea ce domnește la popor, sinodul conform propunerilor comisiunii a adus conclud de mare importanță, care lasă să urmeze aci în întregime:

Din considerare, că bețiile în timpul din urmă au luat înspăimântătoare proporții în popor, cari îl demoralizează, îi consumă forțele fizice, îl decimează prin boalele ce le introduc în corpul omenes și îi amenință existența materială — sinodul roșgă P. Vener. Consistor Arhid. a lumina prin memorandum bine motivat guvernul țării noastre, că este vital interes de stat a pune frâu demoralizărilor și ruinelor ce rezultă din cercetarea tumultuoasă a crășmelor din partea poporului țaran, rugându-l (pe guvern) a pune capăt acestora, fie prin legislativa țării, fie în cale de ordinașune cu putere pentru întregă țara; căci fără normă generală în fața dezastrelui, conducătorii stau neputincioși, având mai multă vreaș pentru popor pildele rele, decât cuvintele părintești ale conducătorilor.

Considerând apoi, că poporul de multorci caută orășmele din lipsa de distracție sufletească, aflând el în orășmă hrana ce i-ar putea o da casinele (case de lectură) și conveniri nevinovate, și considerând, că în părțile noastre nu se înființază casine populare din lipsa de orientare și necunoștința legilor — sinodul roșgă P. Vener. Consistor Arhid. a veni și în această privință în ajutorul organelor parohiale, dând în circular ori pe altă cale instrucție amănunțite relative la organizarea poporului și tineretului în societăți de temperanță, conveniri ce moralizează și zidesc poporul și pe terenul cultural.

Bateți și se va deschide, cereți și se va da. Ținută analogă ar trebui să lea toate corporațiile noastre bisericești, îndatorate prin legea bisericii a veghia asupra religioșității și moralității în popor, și cărma țării va trebui să asculte odată, să pună capăt demoralizărilor. Cetățenii mizeri, piperniciți, nu sunt de folos nici statului, și strică și bisericii.

S'a anuțat și o propunere din partea lui Ioan Popuța de a oprî beutiile

nu dispun nici de 100 milioane de locuitori, iar acolo pot trăi cel puțin atâția căți trăesc în Europa. Cea mai mare parte din pământ e pustiu, nelucrat nici astăzi și până se va împopula vor mai trece încă multe vapoare încărcate cu emigranți români.

Dar să admitem chiar, că emigrarea ar înceta peste vre-o cincizeci de ani. Ar urma doar vre o pagubă de acolo? Peste cincizeci de ani eu nu cred, că Ungaria va mai avea vre-un cetățean, care să nu fi fost în America, fie numai pentru un an sau doi. Și ce tristă ar fi icoana aceea pentru noi, când peste cincizeci de ani bisericile noastre de aicea ar fi goale și în schimb am vedea ridicându-se casele de rugăciuni baptiste, ori am afla pe țărani noștri leneși și stricați, intrându-se în societăți socialiste, sfătuindu-se cum ar putea pune capăt așezemintelor noastre de astăzi!

Biserici și preoți trebuie deci să existe în America, și încă multe și mulți și aleși preoți, iar nu certăreți, desperați și speculanți, ori chiar analfabeți, cum a trimis Moldova în Canada.

Dar abstrăgând dela folosul moral pe care ni-l aduce biserica, având în vedere numai materia sunătoare, banul, care se îngroapă în clădiri, nici din acest punct de

vedere nu poate urma nici o pierdere. Astăzi sunt în America șapte biserici gr. or. și în trei orașe loturi cumpărate pentru noue zidiri, cari valorează mai mult ca cincizeci mii dollari. Cele patru biserici unite, împreună cu averile filialelor lor, încă ating cifra de cel puțin 30 de mii dollari. Peste cincizeci de ani, să zicem că am avea numai cincizeci biserici ortodoxe și 25 unite. Socoțind valoarea lor, în caz că emigrarea ar înceta, Mitropolia din Sibiu ar ajunge deodată la un capital de cel puțin (200,000 dollari), un milion de coroane, iar Blajul la cel puțin o jumătate de milion.

De sine înțeles, că cei competenți ar avea datorința, ca încă de pe acum să se îngrijască, ca bisericile gr. or. să se întabuleze pe Mitropolia din Sibiu, iar Blajul să facă din bisericile române-știne, biserici unite românești.

Peste cincizeci de ani fondurile culturale se vor crea poate cu mai multe greutate decât astăzi, și ce bine ar prinde sumele acestea, în caz că ar urma ceea ce astăzi presupunem, fără să avem nici cel mai slab motiv!.. (Va urma.)

spirtuose pe la pomeni, însă la propunerea deputatului R. Gombos, sinodul n'a intrat în meritul chestiunii, care și altfel este regulată prin circular arhierese.

Reconstituindu-se corporațiile tractului pe noul period, au fost aleși următorii: I. Membri ai episcopiei tractuale: Nistor Manciu, Vasile Șper, Vasile Bumbuț și Diomid Bedelean. II. Comitetul protopresbiteral: a) membri ordinari: Avram Cioran, George Lszar, Andrei Muntean, Iosif Panța, Sevastian Ceapa, Nicolae Fodorean; b) membri suplenți: Aur. Boeriu, Iosif Herdea și Leonte Canja. S'a ales apoi în scaunul protopopese, în un loc devenit vacant Simion Vasinoș, cu majoritate absolută a voturilor.

Era pe la orele 1 și un pătr. p. m., când au putut fi terminate lucrările. Protopopul închide ședința, și convenim cu toții la masa comună în casele protopopese. Era și vremea, ca munca mistuitoare de puteri să o înlocuim cu recreația banchetului. Ne-am petrecut bine, până se imbină ziua cu noaptea. N'au lipsit toastele și n'au lipsit mai ales indemnurile bune ce și le-au dat membrii sinodali unii altora. S'ar putea scrie mult despre ideile ce au circulat între comenseni, însă nu mai obosesc publicul, oăci am fost destul de lung și până aci. Incheia crâmpetele, cerându-mi souze, dacă cumva voi fi făcut prea multe lacune în redarea de cursului sinodului. V.

NOUȚĂȚI.

Deputați congresuali. Conform actelor intrate la consistorul mitropolitan, deputați congresuali pe anii 1912—1914 au fost aleși în dieceza Caransebeșului următorii: a) *Preoți:* Caransebeș: Filaret Musta, arhimandrit, Caransebeș. Lugoj: Dr. George Popovici, protopresbiter, Lugoj. Făget: Sebastian Olariu, protopresbiter, Făget. Jebel: Ioan Pepa, protopresbiter, Buziaș. Clacova: Augustin Ghilezan, adm. prot., Clacova. Vârșeț: Dr. Iosif T. Badescu, protosinec, Caransebeș. Petrovasele: Stefan Popa, paroh, Selesș. Iam: Sofronie Nediciu, adm. prot., Biserica Albă. Oravița: Andrei Ghidiu, protopresbiter, Caransebeș. Mehadia: Dr. Ioan Sârbu, adm. prot., Rudăria. b) *Mireni:* Oraviței: Dr. Petru Cornean, avocat, Oravița. Lugoj: Dr. Valeriu Branisoc, publicist, Lugoj. Făget: Dr. George Gărdă, avocat, Făget. Buziaș: Br. Geza Duca de Kádár, mare proprietar, deputat dieta, Cadar. Ghilad: George Breban, mare propr., Ghilad. Vârșeț: Dr. Petru Zepeneș, avocat, Vârșeț. Iam: George Szerb, consilier aulic, Budapesta. Sasomontana: Petru Corcor, protopretor, Iam. Oravița montană: Dr. Ion Nedeleu, avocat, Oravița. Bogă-montană: George Szerb, consilier aulic, Budapesta. Caransebeș: Antonie Moosonyi de Foen, mare proprietar, Balci. Ohababistra: Patriciu Dregalina, preș. al comunității de avere, Caransebeș. Teregova: Dr. Alexandru Morariu, avocat, Caransebeș. Domașnia: Constantin Pepe, meștru silvanal, Caransebeș. Mehadia: Nicolae Cens, mareșal campestru, Mehadia. Prigor: Titu Hașeg, avocat, Lugoj. Bozovicu: Ioan M. Reșu, avocat, Biserica Albă. Biserica-Albă: Dr. Aurel Novac, avocat, Biserica-Albă. Alibunar: Dr. George Dobrin, avocat, Lugoj. Satul-nou: Dr. Stefan Petrovicu, avocat, Lugoj.

Academician francez în România. Se istorul și academicianul Jean Richepin plecând spre Constantinopol s'a oprit și la Constanța, unde a fost întâmpinat de dl Cincinat Pavelescu, de consulul francez și de un public numeros. Academicianu francez a vizitat orașul, ear seara a ținut o conferență despre „Eroa lui Napoleon”. După conferență dl și dna Richepin s'au imbarcat pe vaporul „Prințesa Maria” și au plecat spre capitala Tarsiei.

Vizita suveranului. Impăratul german Wilhelm va sosi în 26 Martie pe ishtul Hohenzollern la insula Brioni pentru a face o vizită arhiducelui moștenitor Francisc Ferdinand și familiei sale.

Armenii jubilează. Se anunță din Constantinopol, că în anul acesta 1912 se vor serba mai multe jubilee în Armenia. Festivitatea cea mai mare se va ține în Tiflis, și anume cu prilejul împlinirii de patru sute de ani dela tipărirea primei cărți în limba armeană; cartea aceasta apărută în Veneția, la 1512, astăzi este foarte rară, abea în muzeul britic și în proprietatea unor familii bogate armenie se mai găsește câte un exemplar. Celelalte jubilee se rapoartă mai ales la activitatea scriitorilor armeni mei distinși.

Distincție. Monitorul oficial serie, că Maiestatea Sa a conferit titlul de consilier regesc dlui George Breban, mare proprietar în comitatul Timișului.

Căsătorie în casă domnitoare. Din Petersburg se anunță, că marea ducasă Irina Alexandrovne, nepoata țarului, se va căsători cu principele de Wales.

Moștenirea lui Tolstoi. După moartea scriitorului Leo Tolstoi, s'au ivit mari neînțelegeri între urmașii săi. Văduva răposatului dorea să asigure pe seama familiei partea cea mai mare din averea rămasă; fiica sa Alexandra însă, conform ultimelor voințe a părintelui său, voea ca pământurile să treacă prin cumpărare în proprietatea țărănilor din lasnaia-Poliana. Acum în sfârșit, cum se scrie din Moscova, s'a făcut o învoială, în înțelesul căreia văduva vinde fiicei sale toate lucrările inedite ale scriitorului, cu prețul de 90 mii de ruble. Pentru celelalte lucrări ale lui Tolstoi văduva mai primește 150 de mii ruble. Contesa Alexandra a și găsit un institut de editură, dela care se încașeză câteva sute de mii ruble; cu banii acestia a început a cumpăra pământuri, iar pământurile le dă țărănilor cu un preț extraordinar de ieftin și în condițiuni de plătere dintre cele mai ușoare.

Mulțămită. În numele sinodului parohial aduc și pe calea acestei mulțămități călduroasă marelui mecenat și sprijinitor al culturii românești Ilustrului Domn Vasile de Stroescu, care a dat un ajutor de cor. 500 pe seama parohiei noastre române ortodoxe din Târlungeni, protopresbiteratul și otul Brașovului. Târlungeni, 1/15 Martie 1912. *Dimitrie Manole*, paroh rom. ort.

Femei în consiliul comunal. În 12 Martie s'a făcut alegerea noului consiliu comunal din Cuperșeg. Din cei 42 membri ai consiliului fac parte și opt femei.

Marea grevă. Din London se anunță, că în urma grevei 1,340.000 de muncitori sunt până astăzi fără lucru.

Voluntari bosniaci în Tripolis. Din Sarajevu au plecat la Tripolis mai mulți tineri mohamedani, pentru a se lupta în armata turcească împotriva italienilor. Primii voluntari au și sosit în Africa și au fost primiți cu însuflețire în tabera lui Nezet pașe.

O căsătorie. O profesoară de muzică, Maria Gottesman din Budapesta, și-a serbat căsătoria zilele acestea în India cu fiul unui nobil indio, cu numele Sardar Umrao Sing Maith'a, cunoscut în patria sa ca filozof și savent.

Numer interesante. Analele de statistică arată, că în Ianuarie 1912 s'au născut 62.765 de copii în Ungaria, au murit 45.650 de oameni, sporul va să zică este 17.125. S'au căsătorit în aceeași lună 21.395 părechi. Tuberculoza a secerat 6316 persoane. Au emigrat în Ianuarie 4618, din care aproape 4000 la America, 265 în România, 163 în Germania.

Aritmetică în școală. Învățătorul dintr'un oraș întreabă pe un elev zicându-i: — „Eu locuiesc într'o casă cu trei etaje; fiecare etaj are 15 trepte; ca să pot s'ajunge la al treilea etaj, câte trepte am să urc?” — Elevul: „Toate, domnule învățător”.

Descoperirea polului de sud. Ziarele aduc știri cevesci mai amănunțite, zicând că îndrăznețul explorator norvegian Amundsen de fapt a atins polul geografic de sud. Amundsen declară, că este foarte cu puțință, ca și căpitanul Scott să fi ajuns în căsătorie sa până la pol. Adeverata călătorie spre pol a întreprins-o Amundsen în 20 Octomvrie 1911, ear în 9 Ianuar 1912 a fost iarăș la cartulul său de esrnă. În cursul acesta a făcut 2800 km., în termin mediu 25 km. pe zi. Cea mai mare înălțime, la oșge a ajuns expediția, este 3277 metri, ear temperatura cea mai rece de — 53 grade Celsius. În patru sâni, trase de 52 câni, au luat parte cinci oameni în călătorie spre polul de sud, care după credința lui Amundsen l-au atins în 15 Decemvrie 1911. Au stat trei zile la pol pe vreme liniștită. Polul e situat pe un platou înalt de 3200 de metri, într'o pustietate uriasă de gheață. Expediția a suferit mult în urma vijeștilor oamplite de zăpadă. Amundsen a mai declarat, că este mulțumit cu rezultatele expediției sale; însă deocamdată nu poate spune mai mult căci, în urma unui contract încheiat, este dator să păstreze tăcere.

Să contribuim la fondul ziaristilor români din Ungaria! Orice dar este a se trimite la adresa „Institutului de credit și economii Ardeleana” în Orăștie-Szászváros.

Al 195-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a plătit ajutorul statutar după răposatul membru Maria Hoprich r. Țereanu, văduvă de econom. Acesta este al 195-lea caz de moarte în sinul Reuniunii române de înmormântare sibiene.

Esposiție de industrie casnică românească. colecțiunea doamnei Maria Cosma. Va fi deschisă numai din 3 Martie până în 31 Martie p. a. c. în fiecare zi la orele 10—12 a. m. și 2—4 p. m. în Strada Schewis Nr. 15. Taxa de intrare e de K 0 50. Venitul este destinat pentru școala Reuniunii femeilor române din Sibiu.

Mulțămită. Pentru zidirea școlii din Mogoș-Mămăligani au mai contribuit: Domnul I. G. Babeș, mare proprietar în Azuga (România) 52 cor. 50 fil., „Detunată” institut de credit și econ. soc. pe acțiuni în Bucium 40 cor., Augustin Hamsea arhimandrit în Hodoș-Bodrog, 10 cor., T. Popovici profesor de muzică în seminarul „Andreian” (Sibiu) 5 cor., Petru Tămășioiu preot în Bogdanháza ca lista Nr. 345 = 3 cor. George Barlea preot gr. ort. în Bărcan 2 cor. Oficial parohial gr. oah. Șoimuș cu lista Nr. 635 = 1 cor. 82 fil. Primează sincere mulțămiri. Cei ce au primit apeluri sunt rugați a le înapoia. În numele comitetului parohial: *Vasile David*, paroh gr. ort.

Răspuns. Domnul *Pompiliu Predovicu*, paroh în Vingar, răspunde la declarația din numărul 24 al ziarului nostru, că ideea înființării însoțirii de credit sistem Raiffeisen dela dânsul a emanat, în anul 1906, că în anul 1911 dânsul a pus în discuție chest'a într'o adunare bisericească, cu care prilej s'au înscris 35 membri și că adunarea constituată pe dânsul l-a ales prezident al însoțirii. Dar după ce ca viceprezident nu a fost ales acela care ar fi meritat, s'a retras în favorul acestuia, care apoi a fost ales prezident. Acesta e adevarul. Părintele *Predovicu* nu a avut și nu are intențiunea de a lucra în contra intereselor însoțirii! Credem, că răspunsul va mulțami pe toți.

La fondul Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățătorilor meseriași, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, au mai dăruit: Ioan Morariu, sodal măsar, 20 bani, Maria Cioran n. Stanciu, în amintirea soțului său Coman Cioran, fost măcelar, 1 cor., George Păcurariu, sodal oritor, 20 bani, Aurel Cosciuc, conferențiarul „Asociațiunii” 50 bani, Vasile Pop, sodal faur, 20 bani, din lădița învățătorilor s'a ridicat cor. 4 86 și Miorica Tordășianu, 10 bani, iar la „Legatul Dr. Ion Borcia” al acestui fond pentru ajutorarea copiilor săraci din Săliște, aplicați la meserii, a dăruit Dr. Ilie Iancu, medic, 5 cor.

Bisopul Apollo din piața Hermann are tot la două zile program nou, variat și interesant. Reprezentații se dau la orele 6 și 8 seara, în zilele de lucru; iar în Duminică și sărbători la 3, 4¹/₂, 6 și 8. În fiecare zi cântă la reprezentație muzica militară.

Criza.

Sunt aproape două săptămâni, decând guvernul a demisionat, și guvern nou încă nu avem. Maiestatea Sa a ascultat, în cursul săptămânei trecute, părerile mai multor bărbați de stat din Ungaria asupra situațiunei, și anume: a domnilor Csáky Albin, Návay, Tisza István, Láng Lajos, Andrassy, Széll Kálmán și Zichy Aladár, și e pe deplin orientat asupra situațiunei. În cursul săptămânei acesteia va mai primi în audiență pe domnul Khuen-Hédervary, demisionatul ministru-president, și Lukács László, demisionatul ministru de finanțe, și ori pe unul, ori pe altul îl va încredința cu formarea noului cabinet. Mai verosimile, că rămâne vechiul guvern, în formațiunea de mai înainte.

Cărți și reviste.

Din „Biblioteca populară a Asociațiunii” a apărut broșura intitulată: Povestile uach'asului sfătos, *Ercule*, din istoria Grecilor, de *Petre Ispirescu*, cu un adăos despre scopurile „Asociațiunii”. Formează broșura primă a șnului acestuia din biblioteca populară a „Asociațiunii”, care se împarte între membrii ajutorului și „Asociațiunii”. Prețul 30 bani.

Ramuri, revistă literară bilunară, nr. 5 din 1 Martie 1912 cuprinde: Literatura noastră dramatică, de C. Ș. Făgetel. Fata lui Iair, de I. U. Soricu. Picătură de rouă, de N. Ciotori. Farmeul grădinii, de Oreste. Plângă inimă, de G. Rotică. Intellectualizare, de D. Tomescu. Noapte, de M. Șulescu. Pribegii, de Nicolae Matei. Flori de primăvară, de Ion Borcia. Lui Cincinat „improvizatorului”, de Xerxes. Cronică.

„Luceafărul” revistă literară, artiști și politici, nr. 10, 1912, a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: „Luceafărul”: † Dr. Ion Borcia. Octavian Goga: Poetul (poezie). Corn. Moldovan: Sărbătoare mistico. Alice Călugăru: Rugă Soarelui (poezie). I. Agârbiceanu: Povestea unei vieți (roman). Dări de seamă: Dr. P. Roșca. Elemente de metafizică. Cronici: Il. Chendi: Evreii și literatura română. I. E.: „Albina”. Insemnări: Declarație. † Dr. Ion Borcia. Memoriuil Tăuților. Concertul doarei Ana Voileanu. Concertul George Enescu. Opinia publică. Premiile și ajutoarele societății pentru fond de teatru român. Cocoșul negru. — Poșta Redacției. Bibliografie. Ilustrațiuni: N. Grigorescu: La fântână. Profesorul Dr. Ion Borcia între eleve.

Poșta redacției.

Dlul I. B. preot în T. Trimite răspunsul la foaia care te-a atacoat. Alții sunt cetitorii noștri, și alții ai foii aceleia. Cetitorii noștri nu știu despre ce e vorba, iar cetitorii foii celeialalte nu vor ști nimic despre apărarea D-Ta'e. Natural, că răspunsul trebuie să fie compus așa, ca să poată fi publicat. Cel trimis nouș, nu îl poate publica nici o foaie românească.

Din public.†)

Mulțămită publică.

Cu ocașiunea producțiunii teatrale aranjate de oătră comitetul parohial al parohiei gr. or. române din Oroiu, la îndemnul bătrânului, dar zelosului nostru paroh D. Pantelimon Pop, ținută la 2/15 Febr. e. c. în sala școlii confesionale din loc, au binevoit a suprasolvi următorii domni: Ioan Siatu, logofet domin, în Ciubancoța 6 cor., Iulu Mihali, proprietar în Husmezeu 4 cor., Andrei Filip, not. cerc. în Oșcia 3 cor. 60 fil., Oliver Goron, preot, 2 cor., George Magdaș, primar com., Bezded 1 cor., Muntean, conducător de post. jandarm. 1 cor. și soțul său în serviciu N. N. corporal 1 cor., Laur. Coste, preot, Bezded 60 fil., Dem. Magdaș, proprietar, Bezded, L. Katz, Oșcia, câte 60 fil., Gav. Dams, Oroiu 20 fil., pentru cari oferte marimonioase li se exprimă și pe această cale sincera mulțămită.

Sinceră mulțămită se cuvine și harnicului învățător Ioan Perșea, care prin neobosită stăruință în timp scurt a instruat diletanții în așa mod, că deși fiind aceasta prima producțiune de acest fel la noi, și diletanții au fost tineri țărani, atât piesa teatrală „Riga dela Chiseteu”, cât și declamările și cântările populare din program au reușit peste așteptare.

Tot asemenea se exprimă mulțămită doamnei Sasana Perșea, care încă și-a dat toată silința pentru buna reușită a acestei petreceri, precum și doamnei notaresse din loc Valeria Filip, care a binevoit a face onorurile față de oaspeți.

În special exprimăm mulțămită dlui Ioan Siatu, logofet domin, și dlui Alexandru Perhășe, matusănt, cari și-au dat tot concursul întru instruarea corului, și în urmă tineretului care a dat ascultare povestilor bune, și și-a dat toată silința întru învățarea și predarea rolurilor și astfel ni-a făcut onste și nouă și dănilor.

Comitetul parohial.

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 215/1912.

(72) 1-3

Concurs din oficiu.

In virtutea inaltei rezoluțiuni consistoriale Nr. 1348 B. dela 7 Februarie a. c. prin aceasta se publică concurs nou pentru întregirea parohiei de clasa I (primă) **Hidiș**, cu termen de 30 zile scotite dela prima inserare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea dotației dela stat.

Concurenții au a-și subțerne rugarea de concurs, instruite cu documentele prescrise pentru parohii de clasa primă în termenul sus indicat la subscrierul oficiu protopresbiteral. Rugării intrate după termen nu se vor considera.

Concurenții cu previa învoire a oficiului protopresbiteral se pot prezenta în parohie și la biserică spre a-și arăta destoinicia și a face cunoștință cu poporul.

Turda, la 25 Februarie 1912.

Oficiu protopresbiteral:

Iovian Murășianu
protopop.

Nr. 295/1912 prot.

(75) 1-3

Concurs.

Pentru postul vacant de învățător la școala noastră populară gr. or. română din **Ruja**, protopresbiteratul Agnitei, conform ordinului Preavenerabilului Consistor arhidiecezan dela 21 Febr. a. c. Nr. 1800 Școl. se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ pe lângă următoarele emolumente:

1. Din repartiție dela popor 600 cor. La mai mult comuna biserică și poporul nu se obligă. Intregirea salariului conform art. de lege XXVII. din 1907 se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales.

2. Cvarțir în natură la școală și o pivniță.

3. Cinci (5) stâncini lemne de foc din pădurea comunală. De făcutul și adusul lor se va îngriji învățătorul.

4. Relut de grădină 10 cor.

Învățătorul e obligat se instrueze tinerimea adultă și se cânte cu ei în Dumineci și sărbători la sf. liturgie în biserică.

Ceice doresc se ocupe acest post sunt poștiți să trimită rugării împreună cu documentele de lipsă (Estras de botez, Absolutor, Diploma, Atestatul ultim despre studiile pregătitoare) în termenul indicat subsemnatului oficiu și să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 2 Martie 1912.

Oficiu protopresbiteral gr. or. român al Agnitei, în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Anunț.

Comitetul parohial al bisericii române ort.-or. a Sf. Treimi de pe Tocile din Brașov voește a renova pictura învechită din biserică, precum și aureala tâmplei altarului.

Măestri pictori doritori a lua asupra lor această lucrare sunt invitați a-și presenta la comitetul parohial ofertele lor scrise până la 1/14 Aprilie 1912.

Spese pentru informații sau pentru oferte nu se plătesc.

Brașov, în 25 Februarie 1912.

V. Sfetea
președ.

(77) 1-3

Nr. 59/1912.

(76) 1-3

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de speze aprobat de Prea Venerabilul Consistor arhidiecezan Nr. 8629 școl. cu datul 23 Septembrie 1910 și de comisiunea administrativă comitatenză sub Nr. 526 cu datul 24 Februarie 1912 comuna bisericăscă gr.-or. **Bulzești de sus**, protopresbiteratul Zarandului edă întreprindere zidirea unei sale de învățământ de 14 metri lungimea de 8 metri lățimea pe calea licitațiunei publice minuende ce se va ținea Duminecă 18/31 Martie 1912 la 2 ore p. m. în localul școalei. Prețul de strigare 5000 cor. peatra e de aproape întreprinzatorul are să o deie gata.

Planul și preliminarul de speze se poate vedea la oficiu parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a alege dintre minus oferenți pe acelea în care va avea mai mare încredere.

Bulzești de sus, 2/15 Martie 1912.

Daniil Giurgiu paroh. Ioan Danu, Costanu Giurgiuca și Mester Alexandu, epitropi.

Aviz.

☛ Să sprijinim arta română. ☚

Aduc la cunoștință on public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbicium, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: **Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile ele mai favorabile.** În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

(46) 6-

(Agârbicium—Sz. Egerbegy).

Ingrijiti-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă este a se înscrie de membru la

„Asociația Esehiană de ajutoare reciprocă“.

La această asociație poate să se facă membru oricare persoană dela etatea de 21—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membre i se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membre, prin oarecare nenorocire neputincios de muncă, i-se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor., însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenit rii, i-se solvește membrului pânăce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Peste 1400 coroane taxe pentru cazuri de moarte membrul nu e obligat a solvi. Membrii dela etatea de 60—80 ani cel mult 1600 cor. Acești membri însă n-au drept la rente.

După 3 ani de membre toate plătirile se pot sistă rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică. Se pot semnă 1—2 cuate (2000—4000 cor.) Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de mîritșuri, poate fiecare a și asigură fetele, dacă acestea n-au trecut etatea de 21 ani. Se pot semnă 1—2 cuate (2000—4000 cor.) Dacă o fată după 3 ani de membre rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măriș, fata primește suma asigurată, ori dacă nu se mărită, la împlinirea etății de 24 de ani. Fetele mici plătesc taxe foarte mici așa că se pot înscrie chiar îndată după naștere.

Răposând o fată după 3 ani de membre, solvim erezilor suma asigurată.

Licuidările se fac strict în sensul statutelor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cuate semnate până la 15.000.000 cor. și 215.000 cor. fond de garanță.

Prospecte și blanchete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de facrele în toate comunele.

Asociația Esehiană de ajutorare reciprocă.

Direcțiunea pentru Ungaria:

(474) 6-

Timișoara (Temesvár, Hunyadi-uteza 4 szám).**NOUI piese muzicale de Tiberiu Brediceanu!****LA SEZĂTOARE**

Icoană din popor (un act cu un preludiu)

Text de C. Sandu-Aldea și I. Borcia.

CUPRINSUL:

Preludiu și cor.	5. Melodrama	Nr. 9. Cantec haiduceșc
Nr. 1. Doina lui Sorin	6. Cantecul Ilenei	9. a) Solo de fluier
2. Mândruță cu ochii verzi	7. De masă	10. Brâu
3. Cantec din bătrâni	8. Scenă	11. Duet
4. A lui Moș Marin		12. Învărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano cor. 8—
fr. 10—**Doine și cântece românești.**

(Canto și piano).

Caietul I. (ed. II).

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puil cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

Caietul II. (ed. II).

Ști tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiduceșc.
Tageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Caietul III.

Păsărică mută-ți cuibul.
Leagănă-te frunzuliță.
Turturea din valea sacă.
Ardemite-ai codru des.
Ce vi', bade, târzior.
Tu te duci, bade, sărace.
Foaie verde, foaie lată.
Pe unde umblă doru'.

Caietul IV.

Pe sub flori mă legănai.
Foaie verde, pup de crin.
Sus în vârful dealului.
Mândro, de dragostea noastră.

Când treci, bade, pelă noi.
Frunză verde, frunzuliță.
Auzi, mândro, cucu-ți cântă.
S'a dus cucul de p'aici.

Jocuri românești.

(Piano solo).

Caietul I.

Lugojana.
Măzărica.
Ardeleana (ca 'n Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora.
Ardeleana (ca 'n Banat) II.

Caietul II.

Ardeleana (ca 'n Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brâu II.

Caietul III.

Brâu III.
Hațegana.
Ardeleana (ca 'n Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca 'n Banat) V.
Brâu IV.

Caietul IV.

Hora.
Învărtita III.
Brâu V.

Pe picior IV.
Din Maramurăș.

Ardeleana V.
Danțu.
Ardeleana (ca 'n Bănat) VI.

Prețul unui caiet cor. 4—
fr. 5—**Preludiu și Hora din „Serata etnografică“, pentru piano, ed. II.****Rândunica**, vals, pentru piano, ed. II.**Viorele**, vals, pentru piano, ed. II.**Aurora**, vals, pentru piano.Prețul a cor. 2—
fr. 2 50**Quadrille** pe motive românești cor. 2—
fr. 2 50**Hora** (cis moll) cor. 1 50
fr. 2—

De vânzare la:

Librăria arhidiecezană, Sibiu (Nagyszében)

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul“,
însoțire economică, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate,
soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină,
ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

Insoțirea economică

„Mugurul“,

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(455)

Material disponibil în altoi peste

29—

trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteti băieții la cursul practic de altoit!

Români! Sprijiniți firmele românești, că numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid.